

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 8 grudnia 2010 r.

Nr posiedzenia: 137

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.
2. Informacja na temat wdrażania kolejnych działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w 2011 roku.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Michał Boszko, Jerzy Chróścikowski, Lucjan Cichosz, Henryk Górski, Sławomir Kowalski, Ireneusz Niewiarowski, Jan Olech, Zdzisław Pupa, Eryk Smulewicz, Grzegorz Wojciechowski,

– zaproszeni goście:

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
  - podsekretarz stanu Artur Ławniczak,
  - dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Michał Marciniak,
- Ministerstwo Finansów:
  - główny specjalista w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Wiktor Gacparski,
- Najwyższa Izba Kontroli:
  - doradca ekonomiczny w Departamencie Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego Grzegorz Brzostek,
- branżowe i zawodowe związki rolnicze:
  - starszy specjalista w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Adam Stępień,
  - specjalista ds. komunikacji społecznej w Biurze Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaku,
  - członek Rady Krajowej Związku Zawodowego Wsi i Rolnictwa Solidarność Wiejska Zygmunt Jakubczak.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1, 2 Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Artur Ławniczak przedstawił informację na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007–2013 oraz omówił kolejne działania wdrażane w ramach PROW w 2011 r. Podkreślił, że PROW jest bardzo ważny dla całego środowiska wiejskiego, dla samorządów i samych rolników. Obecnie funkcjonują wszystkie zaplanowane działania, a w niektórych z nich zapotrzebowanie na środki przerosło dostępne alokacje; tak jest np. w działaniu „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

W czasie realizacji PROW, tj. od 2007 r. do 26 listopada 2010 r., zostało złożonych 3 553 838 wniosków o przyznanie pomocy, liczba zawartych umów lub wydanych decyzji wyniosła 3 225 751. Największym zainteresowaniem cieszyło się działanie „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” – 2 997 791

złożonych wniosków, 2 837 151 zawartych umów lub wydanych decyzji. Do 26 listopada 2010 r. dokonane zostały płatności na kwotę 18,84 mld zł, w tym 14,48 mld zł pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, co stanowi 27,25% alokacji środków EFRROW przeznaczonych na realizację PROW na lata 2007–2013. W 2007 r. wypłacono ok. 131 mln zł, w 2008 r. suma wypłaconych środków przekroczyła ponad 4,7 mld zł, w 2009 r. ponad 6,5 mld zł, zaś w okresie od 1 stycznia do 26 listopada 2010 r. aż 7,46 mld zł. W 2007 r. dokonywano płatności tylko w ramach działania „Renty strukturalne”. W 2008 r. wypłacano środki w ramach 8 działań PROW 2007–2013, w 2009 r. w 13 działaniach oraz w ramach pomocy technicznej, zaś w 2010 r. – w 21 działaniach oraz w ramach pomocy technicznej.

Z analizy struktury płatności w podziale na poszczególne działania wdrażane w ramach PROW na lata 2007–2013 wynika, że największe kwoty płatności przeznaczone zostały na następujące działania:

- „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” (5,02 mld zł, czyli 26,66% wszystkich realizowanych płatności),
- „Renty strukturalne” (3,76 mld zł, czyli 19,96% wszystkich zrealizowanych płatności),
- „Modernizacja gospodarstw rolnych” (3,28 mld zł, czyli 17,42% wszystkich zrealizowanych płatności),
- „Program rolno-środowiskowy” (2,67 mld zł, czyli 14,20% wszystkich zrealizowanych płatności).

W pierwszej kolejności z PROW na lata 2007–2013 korzystały osoby, które wcześniej korzystały z programu SAPARD; szacunkowo jest to ok. 35–40 % nowych beneficjentów. Pozostałą część stanowią te gospodarstwa, które inwestowały w pierwszych projektach. Po łącznym zliczeniu środków SAPARD i środków PROW na lata 2004–2006 w pionie inwestycji w gospodarstwach rolnych, ok. 115 000 gospodarstw korzystało ze środków PROW, w tym niektóre korzystały łącznie ze środków SAPARD i środków PROW na lata 2004–2006. Środki wykorzystywane są z reguły na proste inwestycje, np. zakup ciągnika i urządzeń uzupełniających do niego lub zakup agregatu. Tylko 15% inwestycji dotyczy przechowania produktu, budynków inwentarskich, produkcji mleka lub hodowli trzody.

W 2011 r. wdrażanie poszczególnych działań w ramach PROW na lata 2007–2013 będzie odbywało w zróżnicowany sposób. W terminach określonych w przepisach dotyczących płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, czyli od 15 marca do 15 maja, będą przyjmowane wnioski w działaniach „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” oraz „Program rolno-środowiskowy”. W działaniu „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” planowane jest ogłoszenie kolejnych konkursów w 2011 r. W działaniu „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” również planowane jest ogłoszenie naboru wniosków o przyznanie pomocy w 2011 r.

Dla działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” w 2011 r. nabór odbędzie się w terminie od 3 stycznia 2011 r. do 17 stycznia 2011 r. w województwie lubuskim, opolskim, podlaskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim, a do 28 stycznia 2011 r. – w województwie dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim. Należy jednak pamiętać, że przez pierwsze 14 dni terminu naboru wniosków w niektórych województwach będą mogły być składane wyłącznie wnioski o przyznanie pomocy na realizację operacji dotyczących priorytetu „środki towarzyszące restrukturyzacji sektora mleczarskiego”. Istotne są również terminy naborów wniosków na działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” oraz „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”. Ich ustalenie nastąpi na początku 2011 r., a na kwestię naboru wniosków będą miały wpływ trzy czynniki: zmiany legislacyjne, stan weryfikacji wniosków złożonych w 2010 r. oraz szacunki na temat wykorzystania budżetu działania.

W działaniu „Renty strukturalne” nie są planowane nowe nabory wniosków, a w działaniu „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania nabywanie umiejętności i aktywizacja” nabór wniosków zakończył się 30 listopada br. i nie jest przewidziany następny.

W trybie ciągłym odbywają się nabory na działania: „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”, „Grupy producentów rolnych” oraz „Działania informacyjne i promocyjne”; w roku 2011 również będą prowadzone.

W trakcie dyskusji wskazywano, że są realizowane przede wszystkim tak zwane sztywne działania PROW na lata 2007–2013, do których można zaliczyć: wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), renty strukturalne oraz wspieranie gospodarstw niskotowarowych. Ważne jest, aby wszystkie działania PROW były realizowane w taki sam sposób, by w wydatkowanych środkach nie było opóźnień, a podejmowanie decyzji odbywało się w odpowiednim czasie. Dodatkowo poruszono także problem terminowości składania wniosków o przyznawanie pomocy oraz ich rozpatrywania, a także obsługi beneficjentów w biurach agencji. Zwrócono również uwagę na program rent strukturalnych, który, jak wskazywano, w pierwszych latach realizowania działań PROW nie objął dużej liczby rolników.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.